

BAJK-leden positief over toekomst

‘Er komt ruimte voor jonge varkenshouders’

Is er toekomst voor de jonge boeren in Nederland en valt er in die toekomst een boterham te verdienen? De jonge varkenshouders van het BAJK zien hun toekomst positief tegemoet, zo bleek tijdens een BAJK-excursie. „Het aantal varkenshouders zal verminderen, maar de vraag naar varkensvlees zal groot blijven.”

De deelnemers

Onlangs werd in Brussel uitgesproken dat jonge boeren belangrijk zijn en dat er ondersteuning nodig is om hen te helpen. Dat positieve geluid is broodnodig, want het percentage boeren onder de 35 jaar dat aan het hoofd van een agrarisch bedrijf staat, is slechts 3 procent. Wil Nederland verzekerd zijn van voldoende eigen voedsel dan moeten er flinke stappen worden gezet om meer jonge boeren te stimuleren, zodat meer jongeren bedrijven kunnen overnemen. Men kan een prachtig toekomstig landbouwbeleid met regels opzetten, maar zonder voldoende jonge boeren om voedsel te produceren, zal er sprake zijn van een schrale toekomst. De prioriteit moet daarom verschuiven naar voldoende boeren die straks ons voedsel gaan produceren. Dat ziet ook het BAJK en het organiseerde daarom een aantal excursies met als thema 'Verdien je eigen toekomst.' Bij Agrifirm Feed in Veghel kreeg de excursiegroep een rondleiding over het terrein en uitleg van Jeroen van Driel, verkoopleider Varkenshouderij, over de toekomstvisie van Agrifirm.

Meer ruimte

Maar hoe zien de jonge varkenshouders de toekomst? „Ik zie de toekomst heel erg positief”, zegt Kees Intven. Hij heeft in Biest Houtakker, nabij Hilvarenbeek, samen met zijn moeder een maatschap met 380 zeugen en 2.500 vleesvarkens. „Voor jonge ondernemers komt er meer ruimte, omdat in de komende jaren veel varkenshouders stoppen en dat kunnen er nog wel meer zijn dan we verwachten. Tegelijkertijd neemt de vraag naar hoogwaardig voedsel toe. Schaalvergroting zal dus een belangrijk onderwerp worden en natuurlijk moet je technisch heel goed draaien.”

Johan Bakermans uit Heeze onderstreept de mening van Kees. Hij heeft samen met zijn ouders een maatschap met 2.000 vleesvarkens: „Er zullen inderdaad veel varkenshouders stoppen. Er komt meer ruimte. Dus ik ben behoorlijk positief over de toekomst.” „Als de consument het vraagt, produceren

we”, vindt Ronald van Leeuwen, die in Deurne samen met zijn ouders een maatschap heeft met 4.000 vleesvarkens. „Maar ik vraag me af of de Nederlandse markt daar klaar voor is, omdat de consument tot op heden nog steeds voor het goedkoopste vlees gaat.”

Concepten en ketens

Annet van den Akker, bestuurslid NAJK Intensief en sinds kort accountmanager bij PIC-NL (Pig Improvement Company), voorziet dat er altijd deze tweedeling in de markt zal zijn. „Er zullen meer concepten en ketens komen, maar die gaan de markt niet volledig overnemen. Sommige ondernemers zullen kiezen voor een dergelijk niche. Zeker als dat past bij ontwikkeling van het bedrijf en locatie.” Ook Annet ziet de toekomst voor de jonge varkenshouders positief tegemoet. „Er is zeker ruimte voor jonge ondernemers. Positief is ook de insteek van de nieuwe GLB waarin jonge boeren worden ondersteund. Hoe dat precies voor de Nederlandse jongeren uitpakt, is nog niet te zeggen. De lidstaten moeten dit zelf invullen. Als NAJK gaan we ons sterk maken dat de investeringsgelden beschikbaar worden gesteld voor het zogenaamd 'goed gedrag' van boeren. Vooral voor jonge ondernemers, omdat zij meer financiële ruimte nodig hebben door hoge overnamekosten.”

Focus

Waar moet de komende jaren de focus op liggen om in de toekomst geld te kunnen verdienen als jonge varkenshouder? Annet: „Het belangrijkste onderwerp is volgens mij de financierbaarheid van het bedrijf. Een jonge boer moet bij de overname zorgen dat het bedrijf financieel op orde is, goed draait en dat er in het bedrijf is geïnvesteerd. Soms is het bedrijf te hoog gefinancierd en dat kan voor problemen zorgen.”

Voor Kees is kostenbeheersing een focuspunt: „Zo valt er nog heel veel geld te halen bij de mestkosten wanneer we dit als sector goed regelen. Mest moet zelfs geld kunnen opbrengen.” Dierenarts

Kees Intven
varkenshouder in Biest
Houtakker:

„Schaalvergroting zal een nog belangrijker onderwerp worden.”

Johan Bakermans
varkenshouder in Heeze:

„We moeten de buitenwereld laten zien hoe goed we bezig zijn.”

Ronald van Leeuwen
varkenshouder in Deurne:

„Veel varkenshouders zullen traditioneel blijven produceren voor de exportmarkt.”

Annet van den Akker
dierenarts en BAJK-voorzitter:

„Een jonge varkenshouder moet kiezen voor het bedrijf dat bij hem past.”

Anne Huijbers
NAJK-bestuurslid en
accountmanager PIC-NL:

„Positief is de insteek van de nieuwe GLB waarin jonge boeren worden ondersteund.”

Anne Huijbers ziet ook dat kostenbeheersing een belangrijk onderwerp zal zijn: „Vooral kijken wat je op de lange termijn wilt. Strategische keuzes maken, bijvoorbeeld in de keuze van je voersysteem. Een varkenshouder kan de voerkosten namelijk voor een deel zelf beïnvloeden en optimaliseren.” Ronald denkt dat, naast het uitwerken en uitvoeren van concepten, voor de traditionele markt duurzaamheid, diergezondheid en dierenwelzijn belangrijke onderwerpen blijven: „Als vleesvarkenshouders zijn wij echter wat diergezondheid en antibioticagebruik betreft sterk afhankelijk van de zeugenhouders. Zij moeten gezonde biggen produceren, want 90 procent van het antibioticagebruik is gerelateerd aan ongezonde biggen. De koppeling tussen vleesvarkenshouders en zeugenhouders is belangrijk en wat je ziet, is dat de jongere varkenshouders juist die samenwerking opzoeken. Voor een gezonde big wil ik best meer gaan betalen. Het scheelt namelijk arbeid en geld.”

Voor Johan is het produceren van gezond en duurzaam vlees zonder antibiotica belangrijk en datzelfde vindt Annet: „Dat zijn de basisvoorwaarden, maar een varkenshouder moet er daarnaast ook aan werken dat de varkenshouderij wordt geaccepteerd door de maatschappij.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen en dat ook uiten.”

Gerbert Oosterlaken

Een zeughouder die de openheid en connectie met de omgeving zoekt, is Gerbert Oosterlaken uit Beers. De BAJK-excursie bezocht ook deze 'out of the box' denker. Onlangs zette hij een nieuwe stal voor 600 zeugen op met een totaal andere insteek en gericht op optimale diergezondheid. Zo lopen de zeugen los in de kraamopfokhokken en zijn het niet de biggen die worden verplaatst uit de kraamhokken, maar de zeug. Dit voorkomt stress en insleep van ziekten. Er wordt in de kraamhokken voer voor de biggen op de vloer gestrooid voor minder stress bij het spenen. Er ligt ook geen mest onder de dieren en ook dit verhoogt de gezondheid. Gerbert heeft een zichtstal gebouwd voor iedereen die naar de zeugen en biggen wil kijken en de fraaie stal komt ook nog eens in het groen te staan met appelbomen en fiets- en wandelpaden. Hij wil de burger bij zijn bedrijf betrekken. Verdien je toekomst, betekent voor hem dat een varkenshouder moet verdienen om varkenshouder te mogen zijn. Gerbert: „Dit is wat wij willen uitstralen. Je moet je niet alleen richten op je eigen portemonnee te vullen. Voor mij is het geld verdienen niet de eerste prioriteit, maar de maatschappelijke

acceptatie. Zijn omgeving staat achter het bedrijf. Voor de vergunningaanvraag adviseert hij een goede adviseur in dienst te nemen die meer in huis heeft dan alleen weten hoe de regeltjes werken en een boer moet een 3D-animatie laten maken van zijn nieuw bedrijf.

Toekomstbedrijf

De Beerse zeughouder predikt niet dat hij met zijn nieuwe stal de stal van de toekomst heeft uitgevonden. Voor zijn persoon en situatie werkt het stalconcept prima, maar hij adviseert de BAJK-leden wel: „Kijk als varkenshouder eerst in je hart wat je wilt doen en voer het dan uit.”

De BAJK-leden nemen het advies te harte, maar wat vinden zij van het bedrijf van Gerbert Oosterlaken? „Het is een mooi bedrijf”, zegt Ronald. „Ik wil wel eerst zien of het werkt.” Ook Kees is nieuwsgierig naar de resultaten. „Het is beter voor de zeug, maar of dit de stal van de toekomst is, weet ik niet. „Als je voor zoiets kiest, moet je er wel honderd procent achter staan”, vindt Johan. Annet denkt wel dat Gerbert een stal voor de toekomst heeft gebouwd. „Gerbert is een goed voorbeeld van een ondernemer die naar zichzelf kijkt en weet wat hij kan en wil”, reageert Anne. ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

Agrofoodregio van Europa

De financiële situatie van jonge boeren is niet altijd rooskleurig. Anne Huijbers, voorzitter van BAJK en pas-afgestudeerd dierenarts, ervaart dat ook. „Jonge boeren zijn de zwakste schakel en na overname zitten zij zwaar gefinancierd met marges die onder druk staan. Bedrijfsovernames worden dan vaak uitgesteld en het landelijke beeld dat slechts 3 procent van jonge boeren een eigen bedrijf heeft, is in Noord-Brabant wellicht nog lager. Toch heb ik absoluut vertrouwen in met name de toekomst voor jonge varkenshouders in de provincie Noord-Brabant. Afgezien dat er ruimte komt, doordat varkenshouders afhaken en bedrijven kunnen groeien, heeft de provincie ook de ambitie om in 2020 de duurzaamste en meest innovatieve agrofoodregio van Europa te worden en gezien de kennis en infrastructuur kan dat zeker lukken. Ik hoop dat die ambitie ook wordt ondersteund door markt en omgeving. Noord-Brabant is niet de gemakkelijkste provincie om varkens te houden, vanwege de maatschappelijke druk. Maar straks zal er misschien door schaarste en grotere vraag meer (maatschappelijke) waardering komen voor boeren; ook voor de varkenshouders.”

